

grafske vzgoje na interkulturalno razumevanje in narodno identiteto mladih v Sloveniji. Morda velja pripomniti, da je na začetku predstavitve bilo potrebno osvežiti prostorsko in nacionalno predstavo o Sloveniji, saj je le-ta delala kar precejšnje težave udeležencem. Na konferenci žal ni bilo drugih samostojnih geografskih tem, vendar pa so bili geografi prisotni v interdisciplinarni skupini raziskovalcev Filozofske fakultete Univerze Patras. Na osnovi analize osnovnošolskih učbenikov zadnjih 50 let so ugotavljali, kako se je spreminjal pogled na vlogo Grčije v Mediteranu. Pri tem so bile najbolj zanimive ugotovitve, vezane na stereotipno pojmovanje nacionalne identitete, ki je prisotna v šolskih (tudi geografskih) učbenikih. Na sploh velja poudariti, da so večino tem pripravile interdisciplinarno sestavljene skupine raziskovalcev, ki so zasledovale raziskovalne cilje, postavljene na predhodnji CiCe konferenci.

Tematski projekt CiCe se izvaja v okviru evropskega projekta Socrates in je zasnovan multikulturalno in interdisciplinarno. Osnovni poudarki so vezani na izmenjavo izkušenj pri razumevanju in izobraževanju mladih (od 1. do 18. leta) na področju družbenih, političnih in ekonomskih znanj. Celoten projekt vključuje preko 200 posameznikov ter 85 visokih šol in fakultet iz 24 evropskih držav. Organizacijsko in koordinatorsko delo je prevzela University of North London. Tu je tudi bila organizirana prva konferenca na temo Mladi državljani in Evropa.

Troletni program projekta CiCe temelji na naslednjih ciljih:

- ustanoviti stalno vseevropsko tematsko omrežje visokošolskih ustanov;
- poudariti pomen razvoja posameznikove osebnosti, učenja za družbo in državljsanske kulture;
- proučiti različne vidike državljsanske vzgoje v evropskih državah;
- zbrati in analizirati mnenja otrok in mladostnikov različnih držav o njihovih predstavah o posameznikovi identiteti (državni, prostorski, socialni, ekonomski ipd.);
- teoretična spoznanja prenesti v izobraževalno prakso sodelujočih držav;
- razvijati evropsko dimenzijo v visokošolskih programih.

Z II. konferenco v belgijskem Brugesu spomladi 2001 bodo zaključili prvo triletno raziskovalno obdobje in načrtujejo, da bodo svoj projekt ne le nadaljevali, ampak tudi vsebinsko razširili še na področji evropskih integracij in problema globalizacije.

Da bi delo potekalo hitreje in da bi se raziskovalci iz različnih držav bolje medsebojno informirali, so ustanovili internetno povezavo Livelink. Tu se člani ne le medsebojno obveščajo in izmenjujejo mnenja o projektih, temveč tudi skupno raziskujejo. Za vse, ki vas zanima, lahko osnovne informacije o organizaciji projekta poiščete na omrežju na naslovu <http://www.unl.ac.uk/cice/start.htm>.

IZKUSTVENO UČENJE S PRENOSNIM LABORATORIJEM ZA DELO NA TERENU Ana Vovk Korže

Na sejmu Didacta 2000, ki je letos potekal v mesecu marcu v Zürichu, sem med številnimi pripomočki za uspešno pridobivanje geografskega znanja kot novost zasledila tudi prenosni laboratorij za delo na terenu. Imenuje se »okoljski detektiv«, saj je osrednji subjekt karikatura mladega raziskovalca, ki se hoče o vsem prepričati sam. Namenjen je posameznikom in skupinam, starejšim od 10 let, ki si želijo z lastnim raziskovanjem bližnjega ali oddaljenega okolja pridobiti trajno znanje. Prenosni laboratorij je izdal Winlab (Windaus Labortechnik) pod okriljem organizacije Greenpeace.

Prenosni laboratorij je primeren za enostavnejše analize vode in prsti na terenu. V priloženih navodilih je zbranih 45 eksperimentov oz. poskusov za analizo prsti, vode in vegetacije. Navodila in postopki za opravljanje analiz so zbrani v posebnem priložniku. Napisani so razumljivo in opremljeni z barvnimi fotografijami, tabelami in ilustracijami. Vsaka metoda dela je najprej na kratko teoretično razložena, sledi prikaz izvedbe metode ter nato vrednotenje kvantitativnega podatka. Ravno ta pristop, to je takojšnja primerjalna informacija o analizirani sestavini okolja, je velika prednost tega prenosnega laboratorija.

Preizkus uporabe terenskega laboratorija je pokazal, da so izmerjeni podatki dovolj natančni za interpretacijo stanja, razmer ali spremljanje pojavov v določeni pokrajini.

V prenosnem laboratoriju je 33 različnih sestavin, med njimi:

- raztopina za ekstrakcijo prsti,
- tekočinski indikator za merjenje pH,
- reagenti za merjenje nitratov,
- tekočinski reagent za ugotavljanje trdote vode,
- reagent za merjenje fosfatov,
- barvne lestvice,
- priložnik za izvajanje analiz ter
- ostala potrebna oprema (lijak, čaše, epruvete, lupla, filter papir in drugo).

Posamezne sestavine je mogoče naknadno dokupiti (v primeru, če reagent porabimo ali se nam poškoduje), tako da ima prenosni laboratorij daljšo življenjsko dobo. Grajen je iz 100% recikliranih materialov. Ogradje kovčka je iz plastike, zato je lahek za prenašanje.

Več podatkov o »okoljskem detektivu« najdete na <http://www.windaus.de>. Cena, skupaj s carino in poštnino, je okrog 23.000 SIT.

Metode eksperimentov in analiz, ki jih najdemo v dodanem priložniku, bodo preizkušene v okviru vaj za študente geografije ter permanentnega izobraževanja za učitelje v letu 2001 pod naslovom »Labora-

Prenosni laboratorij – koveček za delo na terenu
(foto: A. Vovk Korže).

torijske metode za geografce». Seminar v obliki laboratorijskega dela bo razpisan v Katalogu strokovnih sopolnjevanih 2001.

IZLETI PO LJUBLJANSKI OKOLICI

Miha Pavšek

Ker je slovenska prestolnica res že prav veliko mesto, nenazadnje bo v teh dneh potekalo v njej celo geografsko zborovanje, je temu primerno obsežna tudi njena okolica. Seveda niso to le mestni, »ljubljanjski hribčki«, kot nekateri imenujejo Rožnik, Šmarno goro ali pa Rašico in še mnoge druge izletniške točke, temveč sega okolica še mnogo dlje. Mnoge vzpetine v širšem zaledju Ljubljane so kot nalašč za celodneven družinski izlet, včasih le za popoldanski sprehod ali pa celo tekaški in gorsko-kolesarski podvig, torej za nekakšno občasno ali redno tedensko »polnjenje baterij«. Če vse skupaj začimimo še s spoznavanjem pokrajinskih značilnosti teh krajev in vzpetin nad njimi pa se lahko marsikateri tovrsten izlet spremeni v pravo geografsko delavnico. Ne verjamete? Poglejte v najnovejši Stritarjev izletniški vodnik *Izleti po ljubljanski okolici* in hitro boste rešili tudi marsikakšno geografsko zadrego ter si popestrili dan z zanimivim izletom in novimi znanji. Gre za ponatis knjige *Izleti po ljubljanski okolici*, ki je izšla prvič leta 1994 in je doživela do danes že vrsto ponatisov. Zadnja dopolnjena izdaja je v primerjavi s prvo skorajda za tretjino obširnejša, novim izletom in zemljevidom pa so dodane tudi zanimivosti in nasveti, povezani z gibanjem v naravi.

Založba Sidarta nas s svojimi izdajami raznovrstnih vodnikov že prav pošteno razvaja, seveda v oblikovnem in vsebinskem smislu, žal pa ne tudi v cenovnem (3990 SIT). Krivec za slednje je seveda majhno slovensko tržišče in še kaj (kdo?). Pa ne bomo več razpravljali o tej težavi slovenskih založnikov, temveč si raje pogledimo, kaj se skriva za tradi-

cionalno črno obrobljenimi platnicami. V vodniku je zbranih in opisanih 65 pomembnejših izletov in sprehodov. Vsi izleti so nazorno in pregledno predstavljene v sliki in besedi, zemljevidi in skice z vrisano smerjo vzpona in sestopa pa uporabniku še dodatno olajšajo orientacijo. Avtor se je omejil na cilje, ki so do 50 km daleč od Ljubljane, najpogosteje pa na robu ljubljanske kotline.

Prvo poglavje nas napoti v Posavsko hribovje tja do Trojan. V tej izdaji je prvič predstavljen nekaj izletov po Dolenjski. Najbolj oddaljen je Trebni vrh nad Trebnjem, odpravimo pa se tudi nad Ribniško dolino. Ciljem nad Barjem v drugem poglavju je dodal avtor poleg običajnih vzponov na vrhove tudi dve »obvezni« turi: ob čisti lški in mimo slikovitih slapov v Peklu pri Borovnici. Tam je zlasti prijetno v hudi poletni vročini, ko lahko hojo združimo z osvežitvijo v ne premrzlih tolmunih. Opisana pa je tudi bolj odmaknjena Slivnica nad Cerkljanskim jezerom. Naslednja skupina izletov je že na pragu naše prave gorske pokrajine, Gorenjske. K »ljubljanjski okolici« je uvrstil avtor še domače gore Škofje Loke in Kranja ter se podal tudi na prag Kamniško (-Savinjskih) Alp. Pa kar brez strahu, saj ne bomo lezli po visokogorju. Med skale nas vodijo druge knjige, tokrat ostajamo le na zelenih južnih čuvajih nižin. Šmarna gora, najbolj priljubljena med ljubljanskimi izletniškimi točkami, ima v knjigi posebno mesto. Avtor nagovarja bralca, naj se je lotijo še po manj obiskanih poteh. Zadnji, najdaljši del, pa je posvečen Polhograjskemu hribovju, izletniškemu »el-doradu« v bližini Ljubljane. Poleg zanimivih vzponov na tamkajšnje razgledne vrhove nam je prihranil avtor čisto za konec še opis skoraj pravega trekinga iz Ljubljane do Škofje Loke.

Vse lepo in prav, toda za geografa so morda bolj kot opisi poti in razgledov (v tem smo vendar najboljši, ali ne?) dobrodošle na začetku bežno omenjene zanimivosti in nasveti na koncu nekaterih opisov izletov. Ti cvrkvi so umetnostnozgodovinski (gotška cerkev v Dvoru, vaška situla), zgodovinski (rapalska meja, kresovi, Piparji), literarni (o Kozlovski sodbi in škofjeloškem pasijonu, Levstikova pot), etnološki (drsnje na Cerkljanskem jezeru, Hudičev boršt, Lubnikarji) in medicinski (o klopih in strupenih kačah). Pri posameznih poglavjih izvemo še nekaj malega o podpeškem marmorju, Frideriku Baragi in Juriju Vegi pa o vremenskih nasvetih za popotno rabo, medvedih in tehniškem muzeju v Bistri. Morda smo na katerega še pozabili, pa nič zato, saj imajo vsi veliko skupnega tudi z geografskim pojmovanjem in spoznavanjem naših domačih pokrajin. In okolica Ljubljane je v tem pogledu neizčrpen vir geografskih drobtin, ki so ljubljancem in okoličanom, pa tudi drugim Slovencem včasih kar preveč »pred nosom«, da bi jih pobrali. Vzemite v roke izletniški vodnik po ljubljanski okolici in skupaj z vašim geografskim znanjem se vam bo nabralo drobtin za cel kos kruha!